

۱- علم فلسفه به بررسی چه چیزی می‌پردازد؟

۲- تفاوت تفکر فلسفی و تفکر غیر فلسفی را کامل ذکر کنید.

۳- چه تعداد از عبارات زیر صحیح می‌باشند؟

الف) اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان، پایه و اساس سایر علوم به‌شمار می‌آیند.

ب) فلسفه به معنای مطلق دانش، آخرین تغییر تدریجی کلمه فلسفه بود.

پ) امروزه کلمه «فلسفه» به معنای عام دانش به‌کار می‌رود.

ت) سایر علوم هر کدام به موضوعی خاص از میان موضوعات جهان و زندگی انسان می‌پردازند.

ث) شاگردان ارسطو، هنگام تنظیم آثار ارسطو، مقالات و نوشته‌های فلسفی ارسطو را به بخش طبیعیات، منتقل کردند.

۴- فلسفه و ریاضیات از نظر ... مشابهت داشته ولی از نظر ... با یکدیگر تفاوت دارند و به‌ترتیب به ... و ... می‌پردازند.

۵- پیدایش فلسفه مربوط به چه زمانی می‌شود و دلیل ظهور این دانش چه بوده است؟

۶- چرا نمی‌توان برای کسب دانش در فلسفه، مانند سایر علوم از روش‌های تجربی استفاده کرد؟

۷- چه تعداد از گزاره‌های زیر درست هستند؟

الف) ملاصدرا، فیلسوف بزرگ اسلامی مشغول بودن به پرسش‌های اساسی و تفکر در آنها را فطرت ثانی و مشغول بودن به امور روزمره زندگی و تفکر در آنها را فطرت اول می‌نامد.

ب) برای حل مسائل و کشف مجهولات فلسفی همانند مسائل و مجهولات ریاضی فقط باید از عملیات فکری و اصول تجربی استفاده کنیم و استفاده از حواس و ابزار کمکی به ما نمی‌کند.

ج) ارسطو، فیلسوف بزرگ یونان که هم‌چون افلاطون از کلمه فلسفه به معنی مطلق دانش استفاده می‌کرد فلسفه را به سه شاخه نظری، عملی و شعری تقسیم کرد.

د) رعایت اصل جدیت و پیوستگی در پرداختن به سؤالات روزمره و معمولی لازمه ورود به مرتبه عالی تفکر است.

هـ) رجوع به معلومات و تفکر در اندوخته‌ها و انتخاب معلومات مناسب با سؤال مرحله سوم از مراحل تفکر فلسفی به حساب می‌آید.

ز) مابعدالطبیعه یا متافیزیک آن بخش از مقالات و نوشته‌های فلسفی ارسطو است که بعد از بخش طبیعیات قرار دارد.

۸- بر اساس تقسیم ارسطویی دانش، فلسفه عملی شامل چه مواردی می‌شود و اساساً هر دانش از کدام جهات از سایر دانش‌ها، متمایز می‌گردد؟

۹- به ترتیب ملاصدرا می‌گوید: ... اهل حرکت و پویایی است؛ ... به شنیده‌ها بسنده می‌کند. سائر در تلاش است تا از جهان ... عبور کرده و به جهان ... راه یابد.

۱۰- چگونه می‌توان به این سؤال که «جهان قانونمند است یا بی‌قانون؟» پاسخ داد؟

۱۱- لفظ سوفیست در آغاز به معنای ... بود و سوفیست‌ها کسانی بودند که معیار حقیقت و واقعیت واقعی را ... می‌دانستند.

۱۲- احتمالاً سقراط به دلیل ... مایل نبود او را سوفیست بخوانند و خود را ... امید که کم‌کم به مفهوم ... ارتقا پیدا کرد.

۱۳- فلسفه معرّب کلمه‌ی ... به معنای ... است.

۱۴- منظور از مغالطه در استدلال‌های سوفیست‌ها چیست؟

۱۵- هرگاه «کمیت و مقدار»، «حرکت و سکون» و «رابطه‌ی علت و معلول» را مورد بررسی قرار دهیم، به ترتیب دست به دامان ... ، ... و ... شده‌ایم.

۱۶- مابعدالطبیعه، همان ... و ماوراءالطبیعه ... است و بیت «عجز از ادراک ماهیت عمو / حالت عامه بود مطلق مگو» اشاره به ... دارد.

۱۷- مراحل اندیشه ورزی و تفکر در انسان را به ترتیب بنویسید؟

۱۸- چه کسانی اهل تفکر فلسفی هستند؟

۱۹- تفاوت اساسی فلسفه با سایر دانش‌ها چیست؟

۲۰- سؤالی که با مشاهده تغییرات طبیعی برای فیلسوف پیش می‌آید، این است که:

سوال ۱

فلسفه در مورد یک موجود خاص بحث نمی‌کند، بلکه به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان می‌پردازد.

سوال ۲

در تفکر غیرفلسفی انسان با سوال‌های معمولی و روزانه روبروست و به دنبال پاسخ آنهاست (مرحله اول تفکر) اما تفکر فلسفی هنگامی است که انسان از مرحله اول عبور کرده باشد و با جدیت و پیوسته به سوال‌های دسته دوم (سوال‌های اساسی و بنیادی) بپردازد و وارد مرتبه دوم تفکر شود.

سوال ۳

تشریح عبارات نادرست:

(ب) به تدریج کلمه فلسفه فقط برای دانش خاص به کار رفت.

(پ) امروزه دیگر کلمه فلسفه به معنای عام دانش به کار نمی‌رود.

(ث) شاگردان ارسطو مقالات و نوشته‌های فلسفی ارسطو را بعد از بخش طبیعیات (فیزیک) قرار دادند. این بخش به «مابعدالطبیعه» یا «متافیزیک» مشهور شد.

سوال ۴

موضوع فلسفه، اصل وجود و موضوع ریاضیات کمیت و مقدار است لذا از نظر موضوع تفاوت داشته ولی از نظر روش که روش فکری و استدلال عقلی است مشابهت دارند.

سوال ۵

تلاش‌های بشر برای پاسخ قانون‌مند موجب ظهور دانشی به نام فلسفه شده است. انسان‌ها از همان آغازین روزهای حیات فکری اهمیت این پرسش‌ها را دریافتند و برای دستیابی به پاسخ تلاش کردند.

سوال ۶

مسائل فلسفی به اصل و اساس جهان باز می‌گردند؛ پس، نمی‌توان از روش‌های تجربی استفاده کرد، بلکه تنها باید به توانایی عقل و استدلال رجوع کرد.

سوال ۷

تشریح عبارت‌های نادرست:

(ب) برای کسب دانش در علوم مانند فیزیک، شیمی، اقتصاد و ... از روش‌های تجربی استفاده می‌کنیم. اما در مسائل فلسفی هم چون مسائل ریاضی فقط با عملیات فکری و استدلالی به نتیجه می‌رسیم.

(ج) ارسطو، هم چون سقراط از کلمه فلسفه به معنی مطلق دانش استفاده می‌کرد.

د) اگر انسانی از مرحله اول تفکر عبور کرد و با جدیت و پیوستگی به سؤال‌های دسته دوم - سؤالات فلسفی - پرداخت، وارد تفکر فلسفی شده است.

سوال ۸

فلسفه عملی شامل تدبیر منزل، سیاست مدن و اخلاق می‌باشد و اساساً هر دانشی از دو جهت از سایر دانش‌ها متمایز و جدا می‌شود:

۱) از جهت موضوعی که آن دانش درباره آن بحث می‌کند.

۲) از جهت روشی که در آن دانش مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سوال ۹

ملاصدرا می‌گوید: سائر اهل حرکت و پویایی است و به شنیده‌ها بسنده نمی‌کند او در تلاش است تا از تنگنای ظواهر و محسوسات عبور کرده و به جهان وسیع معقولات راه یابد اما واقف فقط از شنیده‌ها بهره می‌برد.

سوال ۱۰

در پاسخ به سؤالات بنیادین باید از روش عقلی و استدلالی یعنی تأمل عقلانی و تجزیه و تحلیل دانسته‌ها و عملیات فکری استفاده کرد.

سوال ۱۱

کلمه سوفیست در آغاز به معنای «دانشمند» بود و به تدریج مفهوم اصلی خود را از دست داد و مفهوم مغالطه‌کار به خود گرفت.

سوفیست‌ها ادراک انسان را مقیاس حقیقت و واقعیت می‌گرفتند.

سوال ۱۲

سقراط به علت تواضع و فروتنی یا شاید برای «هم ردیف نشدن با سوفیست‌ها»، مایل نبود او را سوفیست یا دانشمند بخوانند و از این رو خود را «فیلسوفوس»، یعنی دوستدار دانش نامید که رفته‌رفته به مفهوم «دانشمند» ارتقا پیدا کرد.

سوال ۱۳

لفظ فلسفه ریشه یونانی دارد و معرب کلمه‌ی «فیلسوفیا» است. فیلسوفیا به معنای «دوستداری دانایی» است.

سوال ۱۴

سوفیست‌ها در استدلال‌های خود مغالطه می‌کردند، یعنی استدلال‌هایی به کار می‌بردند که «ظاهراً درست به نظر می‌رسید؛ اما در واقع غلط بود.»

سوال ۱۵

در ریاضیات هر چیز را از آن جهت که «کمیت» و «مقدار» دارد، مطالعه می‌کنیم. حرکت و سکون در مبحث «فیزیک» و رابطه‌ی علت و معلول در مابعدالطبیعه یا فلسفه اولی مورد بحث قرار می‌گیرد.

سوال ۱۶

نباید مابعدالطبیعه را با ماوراءالطبیعه یکی پنداشت. «مابعدالطبیعه»، علم به وجود و احوال آن یا همان وجودشناسی است اما «ماوراءالطبیعه»، مرتبه‌ای از هستی است. بیت مذکور در سؤال به «فطرت اول و ثانی» انسان اشاره دارد.

سوال ۱۷

روبه رو شدن با مسئله، طرح سؤال، تفکر در اندوخته‌ها، رسیدن به پاسخ.

سوال ۱۸

برخی انسان‌ها فارغ از اشتغالات روزانه لحظاتی به تفکر درباره باورهای خود می‌پردازند و نسبت به پذیرش آن باورها می‌اندیشند آنان میخواهند به ریشه باورهای خود برسند و چرایی قبول آنها را مرور کنند درحقیقت اهل تفکر فلسفی هستند و می‌کوشند بنیانهای فکری خود را در چارچوب عقل و منطق قرار دهند.

سوال ۱۹

فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین مسئله‌ها و موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند و همین تفاوت اساسی فلسفه با سایر دانش‌ها است.

سوال ۲۰

آیا می‌توان برای موجود، صرفاً از آن حیث که موجود است احکام و قواعدی پیدا کرد؟ فیلسوفان می‌کوشند به این سؤال پاسخ دهند. مثلاً آن‌ها با مشاهده تغییرات گوناگون در موجودات، از خود می‌پرسند آیا اصل هستی موجودات هم متغیر است؟